

NEKAJ ZGODOVINE IN PROFESIONALIZEM

VSEBINA

- Nekaj teorije o profesionalizmu
- Uveljavljanje profesionalizma v družinski medicini v Sloveniji
- Pogled v prihodnost
- Praktični primer

TEORIJA PROFESIONALIZMA

PROFESIONALIZEM

- Profesionalizem je posledica zahtevnega znanja, ki ga neka stroka obvlada.
- Pomembne stroke zgodovinsko utemeljijo svoj položaj s “socialno pogodbo”, s katero na račun strokovnosti pridobijo pravico, da same določajo lastna pravila, v zameno pa družbi zagotavljajo kompetentnost in dobronamernost.

IDEAL

- Profesionalizem je ideal, h kateremu naj bi strokovnjaki težili
- Ideala ni (vedno) možno doseči.
- Svoj ugled strokovnjaki utemeljijo s tem, **ker se predvideva, da vedno težijo k idealu** in se ne zadovoljujejo z rutinskim opravljanjem poklica.

ELEMENTI

- Privrženost profesionalni kompetentnosti
- Zavzetost za izboljševanje kakovosti zdravstvene oskrbe
- Privrženost znanosti in znanju
- Poštenost pri delu z bolniki
- Poklicna odgovornost
- Bolnikova zaupnost
- Ustrezní odnos z bolniki
- Izboljševanje dostopnosti
- Prizadevanje za pravično delitev sredstev

ELEMENTI

Načela

- Profesionalna kompetentnost
- Kakovost zdravstvene oskrbe
- Privrženost znanosti in znanju
- Poštenost pri delu z bolniki
- Poklicna odgovornost
- Bolnikova zaupnost
- Ustrezni odnos z bolniki
- Izboljševanje dostopnosti
- Prizadevanje za pravično delitev sredstev

Družinska medicina

- Specializacija in pouk
- Akademska družinska medicina
- Profesionalna organizacija (ZZDM)
- ZZS
- Dialog s politiko: sindikat, ZZS

RAZVOJ V DRUŽINSKI MEDICINI V SLOVENIJI

KAKO SO SE TA NAČELA UVELJAVLJALA V SLOVENIJI

VRIJEDI LI VAM PLATA OVOLIKOG MUČENJA
VARVARI

**KAKO VI VIDITE SVOJO
VLOGO V PRIHODNOSTI?**

KAKO IZBOLJŠATI SVOJO VLOGO

	Pozitivno	Negativno
Zunanje	PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
Notranje	MOČ	SLABOSTI

KAJ NAS OGROŽA

- Neurejena zdravstvena politika
- Nerazumevajoči direktorji
- Zavarovalniška pravila
- Zdravstveni sistem
- Potrošništvo
- Sovraštvo do medicine
- Zahtevni bolniki
- Slab ugled stroke

KAJ SO NAŠE SLABOSTI

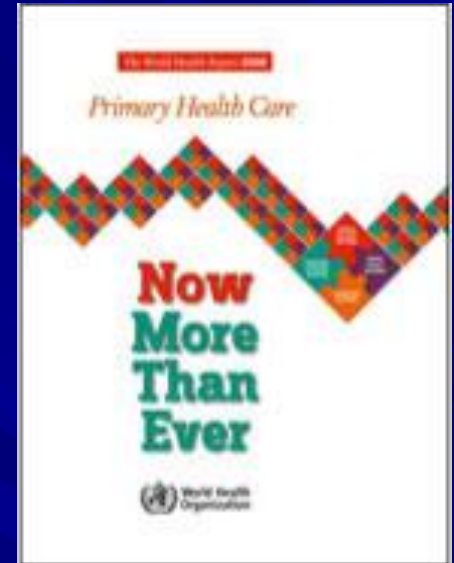
- Cinizem
- Obupavanje
- Osamljenost
- Nestrokovnost
- Prikrivanje napak
- Nepotrebna uslužnost
- Pomanjkanje samozavesti
- Defenzivnost

NAŠA MOČ

- Strokovnost dela (eden najbolj zahtevnih poklicev v medicini)
- Učinkovitost naše stroke
- Vpliv na zdravje ljudi
- Naši bolniki
- Naše družine
- Kolegialnost
- Stanovska združenja

PRILOŽNOSTI

- Usmeritve svetovne politike (WHO: Primary care - now more than ever)
- Stabilnost zaposlitve
- Strokovni ugled mednarodno in v Sloveniji
- Akademski položaj in kariere

**KAKO SE TO VIDI NA OSEBNI
RAVNI**

POSLEDICE

- Če hočemo ohraniti naš položaj, moramo težiti k popolnosti, ne glede na to, da je ni možno vedno doseči.
- Če pričakovanj družbe ne izpolnimo, se pridružimo ostalim strokam, ki svoj položaj dosežajo na drugačen način
- Pričakuje se, da bomo vedno postavili interes bolnikov in družbe pred lastnega.
- To je pomembno predvsem na delovnem mestu, pogosto pa tudi izven njega.

VPLIV NA OSEBNO ŽIVLJENJE

- Postanemo javne osebnosti, kar pomeni pritisk tako na nas kot na naše družine.
- Pogosto je zelo težko postaviti mejo med osebnim in profesionalnim življenjem.
- Kot javne osebnosti predstavljamo ne samo sebe, temveč tudi svojo stroko.

IZZIV V PRAKSI

PRIMER IZ AMBULANTE

V ambulanto ponovno pride 48-letna bolnica, ki se zdravi zaradi vrste težav. Ambulanto obiskuje bolj pogosto, kot je potrebno, in pri vas vsakič ostane dlje od odrejenega časa. Ima številne osebne težave.

PRIMER

Diagnoze:

Hyperholesterolemija,
debelost,
hipertenzija,
GERB

Klinično:

BMI 32,
RR 150/95 mm Hg.

ZDRAVLJENJE

- ⑩ Laboratorij
- ⑩ Ocena kardiovaskularne
ogroženosti
- ⑩ Rtg obravnava
- ⑩ Endoskopija
- ⑩ Dieta
- ⑩ Redne kontrole
- ⑩ Specialistični pregledi
- ⑩ Zdravila
- ⑩ Svetovanja

REZULTATI

BMI ostaja 32

Holesterol je še vedno
povišan, zdravil ni jemala

Pogosta obiskovalka

Nezadovoljna, hoče
Inhibitor protonske črpalke,
ker nič ne pomaga
Bolniško, ker se slabo
počuti

Kaj pa zdaj?

MOŽNOST 1: ADMINISTRATIVNI PRISTOP

- Bolnici razložimo pravila ZZZS, kaj ji pripada in kaj ne itd.
- Prednosti:
  - Varo
  - Kratko
  - Enostavno
- Slabosti:
  - Ne rešimo problema
- Je to pravi profesionalni odnos?

MOŽNOST 2: RACIONALNI PRISTOP

- Vztrajamo na pravilnem strokovnem vodenju bolezni.
- Vztrajamo na medsebojno odgovornem partnerskem odnosu.
- Pacientu povemo vedno vso resnico.
- Prednosti:
  - Ravnamo v skladu z doktrino
- Slabosti
  - Veliko dela
  - Nobenega priznanja
  - Tvegamo konflikt

POSLEDICE

- Nujnost stalnega posodabljanja kliničnega znanja
- Vztrajanje na znanstvenih dokazih je pogumno dejanje, saj od zdravnika pogosto zahteva, da se sooči z mejami svojih zmožnosti in mejami znanosti.
- Je to pravi profesionalni pristop?

MOŽNOST 3

- Poskušamo narediti največ, kar zmoremo.
- Angažiramo se, tudi čustveno
- Včasih gremo onkraj smernic in protokolov, ker ti pogosto niso koristni
- Prednosti
  - Občutek, da si delal dobro
  - Čustva
  - Bolnikovo sodelovanje
- Nevarnosti
  - Klinična odgovornost
  - Čustveni napor

POSLEDICE

- Priznanje omejitev znanosti.
- Alternativne metode “zdravljenja”.
- Odstopanje od znanstvenih dokazov je nevarno.
- S čustvi postanemo bolj dovzetni za druge napake:
  - Prikrivanje resnice
  - Zvestno laganje
- Napor
  - Eden največjih izzivov je, kako ustrezno reagirati na trpljenje, s katerim se srečujemo, ob tem ohranili znanstveno poštenost, ne da bi izgoreli.

NAJ SE POTEH TEGA ZNEBIMO?

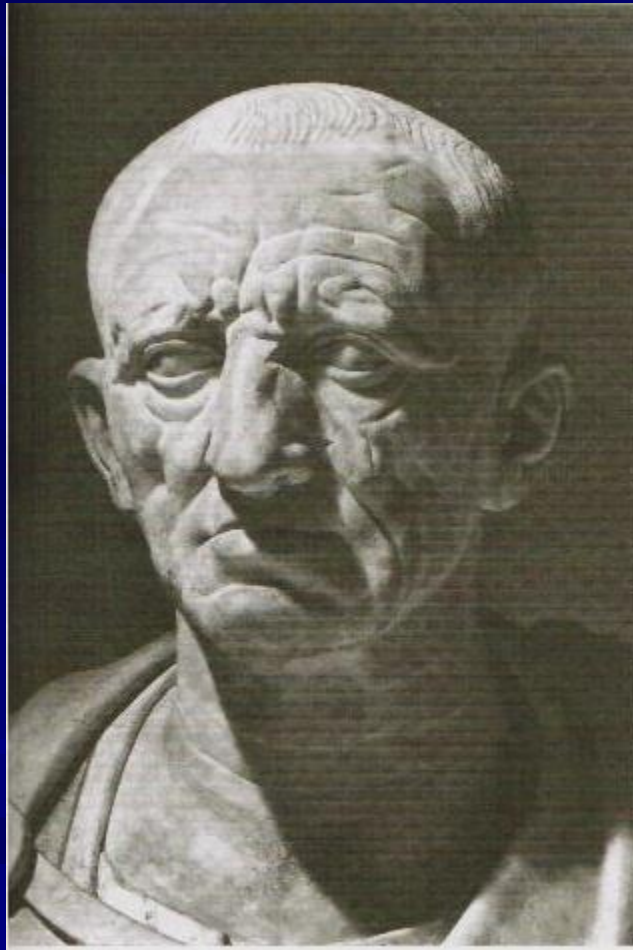
Ko mi bo vseeno za človeško trpljenje, bom obesil
stetoskop na klin in šel domov.

Magnusson, S. Oh, for a little humanity. BMJ, 1996; 313: 1601-1603

EMPATIJA IN PROFESIONALIZEM

- Čutimo, da deluje,
- Ne vemo, kako in zakaj
- Vemo, da je včasih nevarno
- Vemo, da je pogosto težko
- Je pa tudi nujno potrebno

CETERUM CENSEO

Marcus Portius Cato st.

- Medicina ni samo znanost, je skrb za sočloveka, ki uporablja znanost kot svoje glavno orodje.
- Brez empatije je medicina samo še ena storitvena dejavnost, katere učinke merimo z ekonomskimi kazalniki
- Zato je nujni del profesionalizma tudi humanost in ne samo tehnika.

TOREJ...

- Družinska medicina je stroka, ki zahteva izjemno znanje, jo je pa žal možno opravljati tudi na ravni zdravstvenega administratorja.
- Dosledno vztrajanje na profesionalizmu je bistveno zahtevnejše, terja več napora in tveganja.
- Pravi zdravniki pa se pri zdravljenju ne držijo samo pravil, ampak uporabljajo svoj razum in srce. Tega napora ni mogoče ustrezno normirati ne nagraditi in je zato neprecenljivo.